

Javaslat a

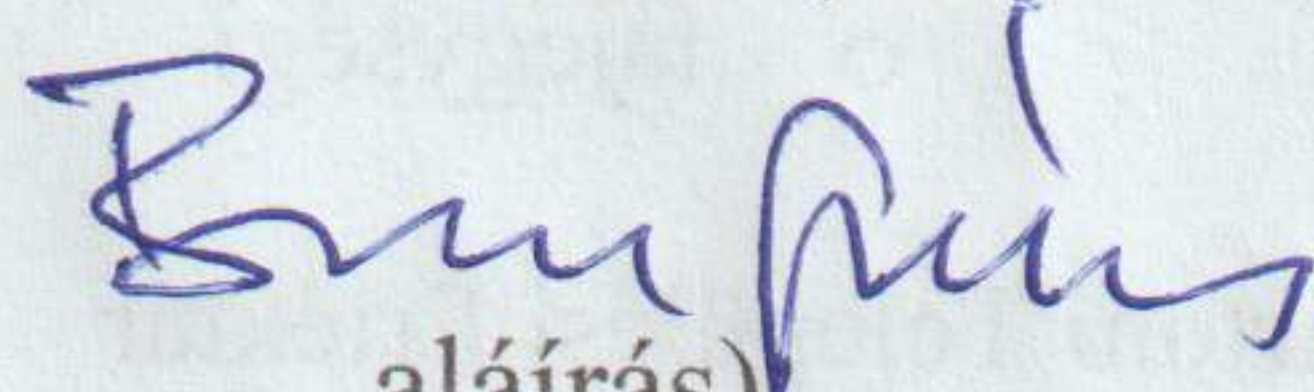
a Felső temető Vigasztaló Szentlélek-kápolnájának

a kunszentmártoni települési

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Barna Gábor (név)

(aláírás)

Kunszentmárton, 2024. május 15.

(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Barna Gábor
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Barna Gábor

Levelezési cím: 5440 Kunszentmárton, Szent Imre herceg u. 17.

Telefonszám: 06-20-9206122

E-mail cím: gaborbarnadrmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Felső temető Vigasztaló Szentlélek-kápolna, Kunszentmárton

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- ☐ igen
amely nemzetiség:²
- ☐ nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Kunszentmárton

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezzük:

☒ települési ☐ tájegységi ☐ ágazati

amely értéktár neve: Kunszentmártoni Települési Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Az 1874-ben épült, barokkos elemeket őrző kápolna, a három tornyú kőszegi Kálvária-kápolna formáját követi, fontos építészeti emléke Kunszentmártonnak. A javaslattevő életében 150 éves.

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Ma két katolikus temetője van Kunszentmártonnak, s mindkettőben áll egy kápolna. A Felső temetőt 1820 körül nyitották, az Alsó temetőt pedig 1864-ben. A Felső temetőben sokáig csak az 1811-ben bezárt előző temetőből átvitt kőkereszt állt, míg az Alsó temetőben már 1869-re felépült a kápolna a Hétfájdalmú Szűzanya tiszteletére.

A Felvégen lakók az 1860-as évek végén elhatározták, hogy a Felső temetőben is épüljön kápolna. Az ügy előmozdítására kápolnatársulat alakult, amelynek fennmaradt jegyzőkönyve és iratai, különleges források, elemzésre várnak. 1871-1872-ben az építkezésre gyűjtöttek adományokat. A kápolnatársulat megbízásából Mezey Nepomuk János kántor elkészítette a háromtornyú kőszegi Kálvária-kápolna rajzát, amelynek alapján Sulyák János, az Alsótemetői kápolnát is felépítő kőművesmester elkészítette a kápolna tervét. Az alapkövet 1873. március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén tették le. Az épület május végére már el is készült. A kápolna építése és berendezése 1874 tavaszára fejeződött be. Tóth Sándor kanonok-plébános szentelte fel 1874. május 27-én a Vigasztaló Szentlélek tiszteletére. Műemlék. A kápolna külső falán fülkékben találjuk a keresztút vasajtókkal elfedett állomásait.

A kápolna búcsúját a közelmúltig pünkösdhétfőn tartották meg.

A kápolna berendezése nagylelkű adományokból gazdagodott. Az oltárkép a Szentlélek kiáradását ábrázolja, Sonnenschein Gáspár alkotása (1874). A kápolna többi nagyméretű képét is ő festette: Hétfájdalmú Szűzanya, Szent József halála, Szent János evanglista, Szent István király, Jézus kereszthalála, a Szentháromság megkoronázza Máriát, Jézus Szíve, Mária Szeplőtelen Szíve, Szent Anna és Joáchim, Szent Erzsébet.

A kápolna orgonáját Bakos Károly készítette 1882-ben.

Mindazok a családok, akik a kápolna építéséhez legalább 50 forinttal járultak hozzá, 3 négyszögöl területű kriptahelyet kaptak a kápolna két oldalán.

A Szabó család jóvoltából nagyméretű emléktábla őrzi az 1849-es tavaszi hadjárat során a kunszentmártoni hadikórházban elhunyt honvédek emléktábláját.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Józsa László: Megszentelt kövek. Kápolnák, szobrok, keresztek és temetők Kunszentmártonban. Szeged : Néprajzi Tanszék, 109-194.

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

„kunszentmártoni Felső temetői kápolna”

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2024. 10. 25.

Név: *Horváth Kriszta*

Cím elérhetősége: *5440 Kunszentmárton
Vörösmarty u. 18.*

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

„kunszentmártoni Felső temetői kápolna”

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2024. 10. 25.

Név: Gulácsi Ferenc

Cím elérhetősége: 3440. Kunszentmárton
Felső Gyula utca 21.

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

Felsőtelekei Végzettség Szekciák-kapcsolat

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2024. 10. 25.

Név: Boros Janka

Cím elérhetősége: amikleros@gmail.com

Boros Janka

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

Felső Jeneő Vigaszári Szentlélek-kapcsolódó „

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2024. 10. 25.

Név: Bulyás Györgyi

Cím elérhetősége: 36-20-244 7235
filvale.kem@quail.com

Györgyi Bulyás